

Cechy mali svoju hierarchiu. Postupne sa mohol učeň vypracovať na tovariša, neskôr, ak zložil majstrovskú skúšku, sa mohol stať majstrom. Majster však musel v prvom rade dodržiavať prísne cechové **T1**. Za ich porušovanie bol potrestaný peňažnými alebo inými pokutami. Majster nebol zodpovedný len za vlastné správanie, ale aj za správanie všetkých členov jeho domácnosti, to znamená ženy, detí, učňov, tovarišov, sluhov i čelade. Všetky pravidlá obsahovali cechové **T2** a majster ich musel ovládať naspamäť. Najvyšší trest bolo vylúčenie z cechu. V nedeľu a sviatky mal majster prácu zakázanú. Zaužívané bolo, že sa v cechoch nesmel sláviť tzv. modrý **T3** alebo iný deň nasledujúci po sviatku. Majstri sa schádzali na oficiálnych schôdkach cechu, tzv. kvartáloch, štyrikrát do roka. Okrem toho sa schádzali pri rôznych príležitostiach aj na mnohých neoficiálnych posedeniach cechu. Najznámejšia slávnosť bola **T4**, konaná raz do roka. Väčšinou bola spojená s voľbou cechmajstra. Na schôdzu majster nesmel **T5**, nesmel mať pri sebe nôž, sekeru či čokoľvek, čo mohlo byť použité ako zbraň. Nebolo prípustné ani hádať sa či **T6**. Zároveň museli prísť aj riadne oblečení, nepotrhaní, nezamastení, nezakrvavení.

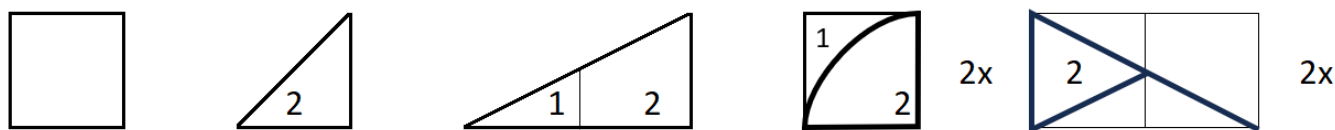
Cechovú hierarchiu uzatváral cechmajster. Bol slobodne volený všetkými majstrami cechu raz do roka alebo raz za dva roky. Cechmajster reprezentoval cech na verejnosti a pred vrchnosťou. Zodpovedal za plnenie všetkých záväzkov cechu voči mestu, za dobrý chod cechu a dodržiavanie štatútov. Kvalitu výrobkov kontroloval spolu so starejšími minimálne raz do mesiaca. Cechmajster súdil a trestal členov cechu za menšie priestupky, živnostenské prečiny a mravné poklesky až do výšky 12 zlatých. Na potrestanie nespratníkov sa používala cechová **T7 (skrytá – 6)**, obradná palicu v podobe **T8 (skrytá – 6)**. V dome cechmajstra bol uložený celý cechový inventár a dokumentácia cechu, ako aj cechové knihy, protokoly, tovarišské vysvedčenia, výučné listy, korešpondencia. Administratívu si zabezpečovali cechy samy. Každý cech mal preto aj svojho **T9**, ktorý robil zápisnice a staral sa o cechovú agendu.

Všetko, čo patrilo cechu, bolo označené cechovým znakom. Znak charakterizoval remeslo, ktorým sa cech zaoberal. Znakom bolo zväčša náradie, ktorým príslušní remeselníci pracovali alebo typický výrobok daného remesla. Cechový znak mali aj **T10**, ktorými sa oznamovala schôdzka cechu. Mohli byť drevené alebo kovové, symbol cechu bol na nich vyrytý alebo namaľovaný.

Cechy vykonávali aj úradnú činnosť. Vystavovali majstrovské listy, výučné listy alebo tovarišské vysvedčenia. Aby majstrovská listina nadobudla právnu moc, musela byť opatrená pečaťou. Pečatidlá spolu s dokladmi sa starostlivo uchovávali. Cechová **T11** bola spolu s cechovým štatútom najcennejším a najreprezentatívnejším majetkom cechu, symbolom hodnosti a moci cechmajstra. Preto sa nazývala aj cechová **T12**. Cechová **T11** mala spravidla dva kľúče, jeden mal cechmajster a druhý bol uložený u niektorého staršieho majstra. Každá úradná udalosť sa v cechu začala slávnostným otvorením cechovej truhlice. Truhlica (*obrazec krížovky*) slúžila aj ako **T13** cechu. Cechmajster predkladal záverečné vyúčtovanie každý rok, a to pri skladaní úradu. Vyúčtovanie podpísal a odovzdal ho spolu s cechovou truhlicou svojmu nástupcovi. Ďalším finančným zdrojom boli poplatky učňov za prijatie do učenia a prepustenia z neho, poplatky tovarišov a nových členov cechu. Vyzbierané peniaze slúžili na rôzne účely. Nakupovali sa predmety potrebné pre cech (cechová **T11**, kalich, **T14**, **T15** v kostole a podobne), financovalo sa pohostenie počas cechových schôdzok, ďalej dary pre bývalého a novozvoleného cechmajstra a ich ženy, ale aj dary pre richtára. Vyzbierané peniaze slúžili aj na financovanie pohrebných obradov a na sociálne zabezpečenie majstrov v núdzi, chorobe, chudobe a vdovstve u žien. Po pominutí núdze musela postihnutá osoba poskytnutú finančnú čiastku vrátiť späť do cechovej truhlice, z ktorej mohol byť neskôr podporovaný iný člen cechu. Cechy takto slúžili ako svojpomocné sociálne zariadenia a vypĺňali medzeru v štátnom sociálnom systéme v podpore chudobných a chorých. Tým dali cechy základ na vznik sociálnych a zdravotných poisťovní.

Figurálny krížovkársky celok zložený zo 4 striedavých, čiastočne mozaikových nesymetrických krížoviek.

V krížovke sú použité nasledujúce políčka.

Skryté tajničky T7 (6) a T8 (6) v obrazci vyznačte a vypíšte.

VODOROVNE: **A.** Sekám. – **B.** Staré strieborné mince – bez uváženia. – **C.** Svedectvo - zvyšky paliva po spálení – šuhaj. – **D.** Pleteninové tričko – autor povesti Mních – časť steny dreveného suda – druh ryby. – **E.** Druh obväzu – pružná tkanina – **T13** – väzivová blana na povrchu kosti – **T5** – rašelinisko. – **F.** Naturálie odvádzané v určitých lehotách zemepánovi – forma – zašívam – okrasný poloker – ruský maliar – úder nohou Rastislava – časť pančuchy – náprava. – **G.** Hocikde – krik – Mytiléné – hrča – obchodník s opotrebovanými vecami – zožerú – kotúľať – pozývaj. – **H.** Časť obce Nedrahovice – optické sklo tvaru misky – **T6/1** – idol – peňažná záruka – direkt. – **I.** Volanie na kozy, aby cúvli – zručanina v okrese Klatovy – remeselník, ktorý opracúva železo – rôsol – svetová veľmoc – moslimský pustovník – rybár – klenba. – **J.** Rieka v Rusku – **T11** – čkať, po česky – rýchlo – obyvateľ prístavu na pobreží Čierneho mora – huňaté zviera – úprimne. – **K.** Stepný vták – **T15** – balúčsky básnik – 1/100 centu – **T1** – malá perina. – **L.** Úradník v starovekom Ríme – islandská sopka – nádvorný župan – intrigy – divoch – celkovo – ničí. – **M.** Zvlnený povrch vozovky – zničený les – sídlo v Japonsku – otec – farnosť – somárík – 100 lúm. – **N.** Rozhlasová spoločnosť Iraku – looping – chudá osoba – prudký pohyb – drevený sušiak na trávu – autori výpravných diel. – **O.** Talian – základná číslovka – fuj – partnerka – rímske mince – menšie plavidlá – kovová výstuž pod ženský odev – mačka. – **P.** Múza ľúbostnej poézie – ázijské slovo úcty – kurovitý vták – patriaca Marovi – **T3** – tvrdý syr. – **R.** Žaluďová karta – pôvab – francúzsky atol – bývalý futbalista Slovana Bratislava – objem – núdza. – **S.** Ostrý hrot vojenských lodí – **T6/2** – predložka – farár – rozhodcovia – trýzniteľ – starogrécky hudobný nástroj. – **T.** Pojem duše u Egyptanov – georgína – protiklady – vnútri – plúcka na kyslo – škrobiť. – **U.** Kraj na juhovýchodnom Slovensku – **T2** – posvätný vrch Arménov – druh ondulácie – prázdniny. – **V.** Dôverujme – obec v okrese Mělník. – **W.** Odsekne. – **X.** Odpuchnúť.

ZVISLE: **1.** Citoslovce odporu – postava z Haškového románu – **T4** – **T12**. – **2.** Kúrenie – ustálený zvyk – voľná chvíľa – postupnosť predkov – posvätný kameň moslimov. – **3.** Hlásenie v bridži – revolver – nelietavý vták – pohlcoval – album skupiny Beatles – 100 dinárov – načim – palmové listy slúžiace na strechy domov – výbor – citoslovce údivu. – **4.** Krátka hudobná skladba – pochopiteľne – tlkot – rúcho kňaza – osol, po latinsky – spodná časť poľa. – **5.** Hra v karty –

oriešok obyčajný – český chemik – štikútal – kód Antarktídy – Fibichova skladba – hrubý – estónsky básnik. – **6.** Peší vojak tureckého vojska – ruský kartograf – chlp – africké ženské meno – delila – rieka na Madagaskare – plošná miera. – **7.** Rozprávková bytosť – kachle – hladíš – Žid – krotí – značka textilného materiálu – severský vták – brest. – **8.** Natiahla – **T10/2** – plemeno koňa – **T9** – mačkovitá šelma – snežný človek (MČSE). – **9.** Tmolenie – gruzínsky kindžal – jedno z mien kozmonauta Dukeho – smrť – ležal – obojživelník – členovec. – **10.** Tuk, po esperantsky – rieka v Nórsku – sipenie – trhovyňa – nákovy – družica – ošatiť. – **11.** Krátky – umývací misa – pohorie v Rusku – sídlo na ostrove Santa Isabel – pôvod – český atlét – inštitúcia zabezpečujúca prepravu listov – nepríjemne – český mineralóg – Šamo. – **12.** Lievč – kód letiska Arecibo – nováčik – letecká spoločnosť Pakistanu – šachový problém – sídlo v Španielsku – mestský dom – cechová pokladnica – postava z opery Don Carlos – otrhaná žena – vám patriaci. – **13.** Čínske platidlo – domáce ženské meno – Ervín – chorvátsky ostrov – funguje – vrkoč – zrážka – **T14** – poštovné – otec. – **14.** Kód letiska Minneapolis Siant Pauli Int'l – sladkovodný delfín – skoro – omámiť – český spevák – základná číslovka – obločiar – sumerská bohyňa vegetácie – 25 denárov. – **15.** Postava zo Shakespeareovho diela – nanajvyš – slovenská obec – druh hudby – namotaj – klesal – zdroj – mladík šľachtického pôvodu. – **16.** Neskôr – značka objektívu – časť jazdeckého sedla – prítok Hrona – podnikový (skr.) – parížske letisko – s výnimkou – styk – spodná časť snopa. – **17.** Žiaľ – predpokladaná indoeurópska samohláska – pekný – bitkár – nádoby na chytanie rýb – štýl – hodovník, po latinsky – ťah. – **18.** Čľapkanica – bahniatko – časti dní – pletená súčasť odevu s rukávami – miešaný nápoj – raj – zlato. – **19.** Špica – vedúci – hlodavec – **T10/1** – podnik v Bratislave. – **20.** Nech – pracovať na poli – rakúske platidlo – vládca emirátu – šok.

pomôcky: Abena

Riešenie 2.kola zasielajte do 30. júna na adresu divocina@pobox.sk. Skryté tajničky vypíšte, vyznačte v obrazci alebo uveďte spôsob ukrytia.